

บัญชีข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

ลำดับ ที่	ชื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ภูมิปัญญาด้าน	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่/ที่อยู่ภูมิ ปัญญา	ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและ/หรือ ผู้สืบทอด	สถานการณ์คงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติอยู่ใน ชีวิตประจำวัน	เสี่ยงต่อการ สูญหาย หรือภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้อย่าง ไม่ถูกต้องหรือ เหมาะสม	
๑	ลำพญาและ แต่งกลอน พญา	ภาษาและ วรรณกรรม	เป็นคำกลอนหรือคำปรีชา ของคนไทยในภาคอีสาน โบราณ ซึ่งภาษาสืบทอดมา จากภาษาของอาณาจักร ล้านช้าง และปัจจุบันการ เล่นผญายังหลงเหลือในหมอ ลำกลอนแบบอีสาน	บ้านโนนทัน หมู่ ที่ ๑, หมู่ ๔	๑.นายบุญ ดาวัน ๒.นายพุทรา เดชกุล	✓	-	-	
๒	สรภัญญะ	ภาษาและ วรรณกรรม	คือ ทำนองสำหรับสวดฉันท์ เป็นทำนองแบบสังโยค คือ สวดเป็นจังหวะหยุดตามรูป ประโยคฉันท์ลักษณะ มักใช้ สวดบูชาพระรัตนตรัยใน พระพุทธศาสนา	บ้านห้วยเตือ เหนือ หมู่ที่ ๙, บ้านห้วยเตือ พัฒนาหมู่ที่ ๑๐	๑. นางถิ่น สลับแก้ว ๒. นางขันทอง สีดา คุณ ๓. นางบาง สิมมา ๔. นางไล กระดาน ลาด	✓	-	-	
๓	การแสดง กลองยาว	ศิลปกรรม	-กลุ่มกลองยาวบ้านถ้ำ กลองเพลเป็นการรวมกลุ่ม กันเพื่อจัดแสดงดนตรี พื้นบ้านเช่น พิณ กลอง แคน ฉิ่ง ฉาบ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ ทั้งหมด ๒๒ คน	บ้านถ้ำกลองเพล หมู่ที่ ๔	นายประเสริฐ พ้อง เสียง	✓	-	-	

บัญชีข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

ลำดับ ที่	ชื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ภูมิปัญญาด้าน	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่/ที่อยู่ภูมิ ปัญญา	ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและ/หรือ ผู้สืบทอด	สถานการณ์คงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติอยู่ใน ชีวิตประจำวัน	เสี่ยงต่อการ สูญหาย หรือภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้ อย่างมั่วถั่วต้อง หรือเหมาะสม	
๔	หมอลำกลอน	ศิลปกรรม	เป็นศิลปะการแสดงที่เก่าแก่ อันหนึ่งของอีสานลักษณะ เป็นการลำ ที่มีหมอลำชาย หญิงสองคนลำสลับกันมี เครื่องดนตรีประกอบเพียง ชนิดเดียว คือแคน	บ้านโนนทอง หมู่ที่ ๒	๑.นางสาทร บุปผาวัน ๒.นายต๋น บุปผาวัน	✓	-	-	
๕	หมอแคน	ศิลปกรรม	นายเคนถือว่าเป็นผู้ที่ ชำนาญในการเป่าแคน และ มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของ การเทียบเสียง และเลือก คุณภาพของแคนได้ดี	บ้านโค้งสวรรค์ หมู่ที่ ๓	๑. นายเคน บุรณาเวช	✓	-	-	
๖	หมอดู	ด้านอื่นๆ	หลวงปู่ผันและนายลอนมี ความสามารถในการทำนาย ชะตาชีวิต ดูโชคดี โชคร้าย ให้กับคนที่มาทุกข์ ได้อย่าง แม่นยำ	บ้านโนนทอง หมู่ที่ ๒,หมู่ที่ ๑๐	๑.หลวงปู่ผัน ๒.นายชลอน โสภาคีรี	✓	-	-	
๗	พราหมณ์ สู่ขวัญ	ด้านอื่นๆ	เป็นผู้สืบทอดวิชาความรู้ ใน คัมภีร์ไตรเพทพิธีกรรม และ คติความเชื่อและการ ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทาง พราหมณ์	บ้านภูพานคำ หมู่ที่ ๗,หมู่ที่ ๑๐	๑. นายกอง ผิวทอง ๒.นายศักดิ์ ปัตขันธ์	✓	-	-	

บัญชีข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

ลำดับ ที่	ชื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ภูมิปัญญาด้าน	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่/ที่อยู่ภูมิ ปัญญา	ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและ/ หรือผู้สืบทอด	สถานการณ์คงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติอยู่ใน ชีวิตประจำวัน	เสี่ยงต่อการ สูญหาย หรือภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้ อย่างมกต้อง หรือเหมาะสม	
๘	หมอเป่า พื้นบ้าน	ด้านอื่นๆ	เป็นภูมิปัญญาการรักษาโรค ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีความรู้ ความสารถในการรักษาเป็น อย่างดี เช่น การเป่ารักษา ตา การเป่างูสวัด เป็นต้น	หมู่ที่ ๑,หมู่ที่ ๒, หมู่ที่ ๗,หมู่ที่ ๑๐	๑. นายสีนวล สายจัน ดี ๒. นายสุนทร โพธิ์รัต ๓. นายคำสอน คำ บอนพิทักษ์ ๔. นายถนอม ชูชน	✓	-	-	
๙	ฝังเข็ม	การแพทย์แผน ไทย	เป็นการแพทย์ทางแขนง หนึ่ง เพื่อรักษาสุขภาพและ ผ่อนคลาย	บ้านโนนทอง หมู่ที่ ๒,หมู่ที่ ๔	๑.นางช่อลัดดา ดี รักษา ๒.นางประนอม คำ แสน	✓	-	-	
๑๐	เครื่องปั้นดินเผา	หัตถกรรม	กลุ่มปั้นหม้อบ้านโค้งสวรรค์ หมู่ที่ ๓ เป็นการรวมกลุ่ม ของชาวบ้านเพื่อคิดค้นและ ปั้นสั่งของเครื่องใช้จำพวก ดิน ซึ่งมีมานานแล้ว ปัจจุบันได้มีพ่อค้ามารับไป ขายในหลายๆจังหวัด ด้วยกัน	บ้านโค้งสวรรค์ หมู่ที่ ๓	นายเคน เพ็งสิริ	✓	-	-	

บัญชีข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

ลำดับ ที่	ชื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ภูมิปัญญาด้าน	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่/ที่อยู่ภูมิ ปัญญา	ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและ/หรือ ผู้สืบทอด	สถานการณ์คงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติอยู่ใน ชีวิตประจำวัน	เสี่ยงต่อการ สูญหาย หรือภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้ อย่างมั่วสุม หรือเหมาะสม	
๑๑	หมอนวด	การแพทย์ไทย	เป็นการบำบัดโรคด้วยการ บีบคลึงเพื่อให้ผ่อนคลาย	บ้านถ้ำกลองเพล หมู่ที่ ๔	๑.นางบุญแปลง ทำดี ๒.นางนิภา อ่อนละมูล	✓	-	-	
๑๒	จักรสาน	หัตถกรรม	การจักสานเป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่สำคัญต่อการ ดำรงชีวิตของคนสมัยก่อน ซึ่งปัจจุบันนับว่าหายาก	บ้านห้วย หมู่ที่๑,หมู่ที่ ๙	๑. นายสว่าง คำพันธ์ ๒. นายขาน วิชัย ๓.นางทองสา จันทร ภิรมย์	✓	-	-	
๑๓	กลุ่มทอผ้า	หัตถกรรม	กลุ่มทอผ้า ตำบลโนนทันมี ความโดดเด่นทางด้านการ ย้อมสีเส้นฝ้ายด้วยวัสดุ ธรรมชาติ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ ที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ในอดีตการทอผ้าใช้วิธีการ พุ่งเส้นด้ายด้วยมือ โดยฝ้าย เส้นพุ่งเป็นฝ้าย ๑๐๐ % ที่ ปั่นด้วยมือ ในปัจจุบันได้ ประยุกต์มาใช้ที่กระตุกใน การพุ่งเส้นด้าย ลวดลาย ของผ้าฝ้ายทอมือที่ยังคงสืบทอด กันมาจะเป็นลายมัดหมี่ ประยุกต์	บ้านถ้ำกลองเพล หมู่ที่ ๔,หมู่ที่ ๙	๑. นางแสงจันทร์ พิมพ์เนา ๒.นางทองมี ชาลักษณ์	✓	-	-	

บัญชีข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

ลำดับ ที่	ชื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ภูมิปัญญาด้าน	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่/ที่อยู่ภูมิ ปัญญา	ชื่อผู้ที่ถือปฏิบัติและ/ หรือผู้สืบทอด	สถานการณ์คงอยู่			หมายเหตุ
						ปฏิบัติอยู่ใน ชีวิตประจำวัน	เสี่ยงต่อการ สูญหาย หรือภัย คุกคาม	เสี่ยงต่อการ นำไปใช้ อย่างม ถูกต้องหรือ เหมาะสม	
๑๔	กลุ่มอบสมุนไพรร	การแพทย์ไทย	การอบสมุนไพรรหรือการ เข้ากระโจมเป็นสิ่งที่เป็รภูมิ ปัญญาของไทยที่สืบทอด กันมาหลายยุคสมัย ที่ ลูกหลานไทยควรอนุรักษ์ไว้ เพราะมีประโยชน์ต่อ สุขภาพของผู้ที่นำไปใช้	บ้านถ้ำกลองเพล หมู่ที่ ๔	๑. นางคำฝั่ง โพธิ์ สว่าง ๒. นางนิภา อ่อน ละมุล	✓	-	-	
๑๕	ทำพานบายศรี	หัตถกรรม	เป็นการใช้ภูมิปัญญาไทย ในการสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่ ผู้ได้รับการทำพิธี บายศรีจึงเป็นของสูง สิ่งมี ค่าของไทย มา แต่โบราณ ในงานมงคลทุกงานจะมีพิธี ที่มีบายศรีเป็นส่วนสำคัญ	หมู่ที่ ๔,หมู่ที่ ๘, หมู่ที่ ๙	๑. นางแสงจันทร์ พิมพ์เนา ๒. นางคำผาย อัยแก้ว ๓. นางสาวธนันชนก โคตรปัทภภา	✓	-	-	
๑๖	ปลูกผัก เกษตร อินทรีย์	เกษตรกรรม	เป็นการใช้ภูมิปัญญาไทย ในการทำเกษตรอินทรีย์	หมู่ที่ ๔	นางประนอม คำแสน	✓	-	-	